

Irakasgaiaren izena	Kodea	Ikasturtea
Gizarte Zientziak eta bere didaktika II	141221	2023-24
Titulazioa	Maila	Seihilekoa
Lehen Hezkuntza	3.	2.
Irakasgai mota	ECTS Kredituak	Hizkuntza
Derrigorrezkoa	6	Euskara
Irakaslea(k)		
Olalla Juaristi Larrinaga		

Justifikazioa

Gizarte Zientziak izeneko materiaren asmoa da Gizarte Zientziek Lehen Hezkuntzako curriculumean duten hezkuntza-balioa ulertzen erraztea, hainbat zientzia ezberdin, ezagutza komuneko helburu batean integratzen lagunduz. Horretarako, zientziak eta metodo zientifikoak errealitatearen azterketan duten garrantzia bereizten du.

Gizarte Zientziak eta bere didaktika II irakasgaia, materia honetan txertatuta, aurreko seihilabetean ikasitako *Gizarte Zientziak eta bere didaktika I* irakasgaiaren jarraipena eta bukaera da. Beraren helburua da Natura, Gizarte eta Kultura Ingurunearen ezagueraren arloko helburuak eta edukiak aztertzea, Lehen Hezkuntzaren etapan.

Gizarte zientzien irakaskuntzaren alorreko teknikak eta baliabide didaktikoak ezagutzeak eta aplikatzeak unitate didaktikoak diseinatzea ahalbidetuko dio ikasleari, alor horren barnean. Irakasgai honek erakutsiko dio zer bide aukera daitezkeen hezkuntza-asmo handiak curriculum-proiektuetan eta unitate didaktikoetan islatzerakoan.

Bukatzeko, didaktika sozial kritikoaren zutabeak, ezaugarriak eta inplikazioak ezagutu ahal izango ditu, eta beraren postulatuak eta proposamenak baloratu ahal izango ditu ezagutzaren erabilera demokratikoak planteatzen dituen dilemen argitan.

Aurrebaldintzak

Ez dago aurrebaldintzarik.

Gaitasunak

Gaitasun orokorra

- AHOZKO KOMUNIKAZIOA. 2. MAILA. Taldean hitza erraz hartzea; segurtasuna eta uste sendoak adieraztea eta diskurtsoa eskakizun formaletara egokitzea.

Berriazko gaitasunak

- Lehen Hezkuntzako Gizarte Zientzien arloko curriculuma programatzea, edukiak sekuentziatuz eta aukeratuz, arloari eta beraren irakatsi-ikasi prozedurei buruzko ezagutza oinarritzat hartuta.
- Estrategia metodologikoak modu egokian diseinatzea eta garatzea, baliabide didaktiko eraginkorrak eta askotarikoak erabiliz, Lehen Hezkuntzako curriculumean biltzen diren gaitasunak lortzeari begira.
- Ikasleen adinerako baliagarriak eta egokiak diren ebaluazio irizpideak aukeratzea, ikaskuntzako emaitzak formulatuz Gizarte Zientzien arloko maila bakoitzerako.

Garapen Jasangarrirako Helburuen eta Laudato si' Helburuen presentzia ikasgaien

GJH 4. Kalitatezko hezkuntza. GJH 5. Genero-berdintasuna. GJH 6. Edateko ura eta saneamendua. GJH 8. Lan duina eta hazkunde ekonomikoa. GJH 10. Desberdintasunak murriztea. GJH 11. Hiri eta komunitate iraunkorrak. GJH 12. Ekoizpen eta kontsumo arduratsua. GJH 13. Klima babesteko ekintza. GJH 15. Lehorreko bizitza. GJH 17. Itunak, helburua lortzeko. LSH 4. Bizimodu jasangarria. LSH 7. Erkidego konpromisoa eta ekintza parte-hartzailea.

Egun, garrantzitsutzat jotzen da etorkizuneko irakaslea jabetzea hezkuntza ondasun publiko, munduaren ondare, oinarritzko giza eskubide eta beste eskubide batzuk betetzeko oinarri dela, eta mundu iraunkorrago, zuzenago eta baketsuagoa sortzen lagun dezakeela. Alde horretatik, Lehen Hezkuntzako etorkizuneko irakasle gisa, gure ikasleak beharrezkoa du genero-rolen pertzepzio tradizionala ezagutu eta ikuspegi kritiko batetik zalantzan jartzea, uraren kutsaduraren eta ur faltaren kausak, eraginak eta ondorioak zeintzuk diren jakitea edota eredu ekonomikoen eta ekonomiaren eta gizartearen etorkizuneko ikuspegiak kritikoki eztabaidatzea.

Etorkizuneko Lehen Hezkuntzako irakasle gisa, gai izan behar da baztertutako pertsonetako elkartasuna erakusteko, desberdintasuna gizarte-arazoaren sortzaile eta gizabanakoaren nahigabearen eragile dela jakiteko eta bere bizimoduak ingurumenean eta gizartearen dituen inpaktuen aurrean arduraz jokatzeko. Azken finean, gai izan behar da bere ikasleak kontsumoan eta produkzioan iraunkortasunez jokatzera bultzatzeko, klima babestera eramateko edota giza eskubideak oinarri hartuta, balio eta erantzukizunak haiekin partekatzeko. Irakasgai honen bidez, ikasleak ikasiko du munduaren ikuspegi iraunkor bat lantzen eta horrek lagunduko dio bizimodu jasangarria eta kausa sozialak eta ekologikoak defendatzen, gizarte- eta ingurumen-politikaren ikuspegiak identifikatuz eta erronkei erantzun soziala emanez.

Edukiak

- 0. Ikasgaiaren aurkezpena:** ikasgaiari sarrera eta bere testuinguruan jartzea.
- 1. GAIA :** Gizarte Zientziak Lehen Hezkuntzako curriculumean.
 - Gizarte Zientzien didaktikaren inguruko hausnarketak.
 - Oinarrizko kompetentziak eta Gizarte Zientziak.
 - Gizarte Zientziak Lehen Hezkuntzako curriculumean. Arloaren hezkuntza-balioa.
- 2. GAIA:** Gizarte Zientzien curriculumaren helburuak eta edukiak.
 - Gizarte Zientzien curriculumaren helburuak.
 - Gizarte Zientzien curriculumaren edukiak.
 - Programazioa Gizarte Zientzietan.
- 3. GAIA:** Gizarte Zientzien edukien ikaskuntzarako estrategia metodologikoak.
 - Gizarte Zientzien ikaskuntzarako estrategiak ikasgela barruan.
 - Espazioaren eta denboraren ikaskuntza Gizarte Zientzietan.
 - Behaketaren garrantzia Gizarte Zientzien ikaskuntzarako.
 - Kontzeptu-mapa.
 - Komunikabideen erabilera Gizarte Zientzietan.
 - Jolasa/jokoa.
 - Ezagutza sozialaren berregiterako estrategiak.
 - Gizarte Zientzien ikaskuntzarako estrategiak ikasgelatik kanpo.
 - Landa-lana

Ikas-irakaskuntza estrategiak

Irakasgaiaren garatutako irakatsi-ikasi estrategiak MAUD (Modelo Aprendizaje Universidad Deusto) ereduari erantzuten dio, lau fase nagusitan garatzen delarik:

Irakasgaia edo esperientzia-testuingurua beren testuinguruan zentzu zabalean jartzea ahalbidetzen duten jarduerak: Atal honetan, jarduerak, ikasleak errealitatean hurbiltzea izango dute helburu, bere esperientzia pertsonaletatik abiatuz eta aurretiazko ikusmoldeen hausnarketa eginez, beste ikasleekin kontrastatu eta eztabaidatzeko (eztabaidak, aurretiazko ideien azalartzea, eta abar). (ECTS kredituen % 5 gutxi gorabehera).

Ikerketa eta hausnarketa pizten dituzten jarduerak: Atal hau, Gizarte Zientziekin zerikusia duten gaur egungo gertaeren azterketa bultzatzeko diseinatutako jardueren bitartez egingo da, baita informazioa landa lanaren bidez taldean biltzeko ere. Gela barruan aurkezpena eta eztabaida egingo da irizpide zientifikoekin elkarpenak luzatuz. Sakontze teorikorako zalantzen probetxua. (ECTS kredituen % 15 gutxi gorabehera).

Irakasgaiaren edukien ikaskuntza teorikoa edo kontzeptualizazioa. Atal honetan kontzeptualizaziora zuzendutako jarduerak biltzen dira, ikasleak kalitatez kontrastatutako erreferente teoriko eta praktikoen kontaktuan jartzeko asmoz. Horretarako, irakaslearen aurkezpen teorikoak, aukeratutako

dokumentazioaren irakurketak, bilaketa bibliografikoa, eta abar erabiliko dira. (ECTS kredituen % 30 gutxi gorabehera).

Esperimentazio aktiboa: Atal honetan biltzen dira elementu eta proposamen kurrikularren azterketa, diseinua eta lanketarako jarduerak, ikaslearen esperimentazio aktiboa ahalbidetzea helburu dutelarik. (ECTS kredituen % 35 gutxi gorabehera).

Ebaluazioa: Atal honetan, ikaslearen ebaluazio batutzailea ahalbidetzen duten jarduerak biltzen dira. (ECTS kredituen % 15 gutxi gorabehera).

Ebaluazioa

Ikasgaiaren ebaluaketa egiteko, aurreikusitako berariazko gaitasunak eta gaitasun orokorrak noraino lortu diren baloratzeko baliaugarriak eta egokiak diren datuak eta ebidentziak hartuko dira abiapuntutzat. Informazio iturri gisa, irakasgaiaren garatutako jarduera garrantzitsuenak erabiliko dira, kasu bakoitzean kontutan hartuko diren adierazleak eta ebaluaketa irizpideak azalduz.

Ebaluazioa jarraia izango da, azken lorpenetan eta emaitzetan oinarritutako ebaluazioa alde batetara utziz. Beraz, prozesuaren garapena baloratzeko ikaskuntza jarduerak erabiliko dira, batez ere lorpen eta emaitza partzialetan arreta jarriz, eta egokituz jotzen diren errefortzu edo konpentsazio neurriak kontutan hartuz. Haei, azken emaitzen ebaluazio bat gehituko zaie, dagozkion gaitasunak baloratzeko jarduera eta froga egokiak erabiliz.

Kalifikaziorako irizpideak:

- Gaitasun Orokorraren balorazioa kalifikazioaren % 10 izango da.
- Berariazko Gaitasunen balorazioa kalifikazioaren % 90 izango da.

Jarduerak: %50 (BERARIAZKO GAITASUNEN %40 ETA GAITASUN OROKORRAREN %10).

Azterketa: %50 (SOILIK BERARIAZKO GAITASUNAK).

Irakasgaia gainditzeko **ezinbestekoa da atal biak gainditzea.**

Ezohiko deialdia: Kalifikazio irizpideak berdinak dira ezohiko deialdirako, baina gainditzeke dauden atalen gainditzea beharrezkoa litzateke.

Dokumentazioa

Programaren baldintzen eta jardueren jarraipena egokia izan dadin, ikaslegoak honako dokumentazio iturri hauek erabiliko ditu:

- ❖ ALUD Plataforman erabilgarri dagoen irakasgaiaren materiala (Ikaskuntza Gida eta gaiak). Material honek ikasleoa ikaskuntza prozesuan zehar gidatuko du, landu beharreko eduki teorikoari eta egin beharreko jarduerari dagokionez.
- ❖ Bibliografia, ezagutzak eta gaitasunen garapena lortzeko, eta ikusitako gaietan eta edukietan sakontzeko.

OINARRIZKO BIBLIOGRAFIA:

- Aisenberg, B., Alderoqui, S. (konp.). (1994). *Didáctica de las Ciencias Sociales. Aportes y reflexiones*. Buenos Aires: Paidós.
- Aisenberg, B., Alderoqui, S.(konp.). (1998). *Didáctica de las Ciencias Sociales II. Teoría con prácticas*. Buenos Aires: Paidós.
- Alonso, S. (2010). *Didáctica de las Ciencias Sociales para la Educación Primaria*. Madrid: Pirámide.
- Arias, L. (et. al) (2012). *Espacio y tiempo en la didáctica de las ciencias sociales (Educación Primaria)*. Murcia: Diego Marín.
- Asociación Universitaria del Profesorado de Didáctica de las Ciencias Sociales (1997). *La formación del profesorado y la Didáctica de las Ciencias Sociales*. Sevilla: Díada.
- Ávila, R.M. (2008). *Didáctica de las Ciencias Sociales, currículo escolar y formación del profesorado*. Jaén: Universidad de Jaén.
- Benejam, P., Pagés, J. (coord.) (1997). *Enseñar y aprender Ciencias Sociales, Geografía e Historia en la Educación Secundaria*. Barcelona: Horsori.
- Benejam, P. (et al) (2002). *Las Ciencias Sociales: concepciones y procedimientos*. Barcelona: Graó.
- Bonilla, A. L., Guasch, Y. (coords.) (2018). *Entorno, sociedad y cultura en Educación Infantil. Fundamentos, propuestas y aplicaciones*. Madrid: Pirámide.
- Carretero, M. (1989). *La enseñanza de las Ciencias Sociales*. Madrid: Antonio Machado.
- Carretero, M. (1996). *Construir y enseñar las Ciencias Sociales y la Historia*. Madrid: Antonio Machado.
- Cooper, H. (2002). *Didáctica de la historia en la educación infantil y primaria*. Madrid: Morata.
- Domínguez, Mª C. (coord.) (2004). *Didáctica de las Ciencias Sociales*. Madrid: Pearson.
- Egan, K. (1991). *La comprensión de la realidad en la educación infantil y primaria*. Madrid: Morata.
- Fernández, A. (2001). *Las mujeres en la enseñanza de las Ciencias Sociales*. Madrid: Síntesis.
- Fernández, A. R., Fernández, M. (coord.) (2017). *La didáctica de las ciencias sociales ante la necesidad de nuevas*

narraciones en el siglo XXI. Granada: Editorial Comares, S.L.

Friera, F. (1995). *Didáctica de las Ciencias Sociales. Geografía e Historia*. Madrid: Ediciones de la Torre.

García, A. L. (1993). *Didáctica de las Ciencias Sociales en la Educación primaria*. Sevilla: Algaida.

Gómez, C. J., Ortuño, J., Miralles, P. (2018). *Enseñar ciencias sociales con métodos activos de aprendizaje. Reflexiones y propuestas a través de la indagación*. Barcelona: Octaedro.

Grupo Ínsula Barataria. (1994). *Enseñar y aprender Ciencias Sociales. Algunas propuestas de modelos didácticos*. Madrid: Mare Nostrum.

Grupo Ires. (1996). *La experimentación curricular en Ciencias Sociales: Planteamientos y perspectivas*. Sevilla: Alfar.

Hernández, F. X. (2002). *Didáctica de las ciencias sociales, geografía e historia*. Barcelona: Graó.

Liceras, A. (2000). *Tratamientos de las dificultades de aprendizaje en Ciencias Sociales*. Granada: Grupo Editorial Universitario.

Liceras, A., Romero, G. (coords.) (2016). *Didáctica de las Ciencias Sociales. Fundamentos, contextos y propuestas*. Madrid: Ediciones Pirámide.

Mendióroz, A. M. (2013). *Didáctica de las Ciencias Sociales. Formación del área e integración del conocimiento*. Pamplona: Universidad Pública de Navarra.

Montenegro, J. (2015). *Didáctica de las Ciencias Sociales: los valores humanos en la educación*. Zaragoza: Prensas de la Universidad de Zaragoza.

Sandoya, M.A. (2016). *Enseñar Ciencias Sociales. 35 actividades para desarrollar capacidades*. Barcelona: Editorial UOC.

Sandoya, M.A. (2021). *Didáctica de la geografía en primaria*. Madrid: Editorial CCS.

Santisteban, A., Pagés, J. (2011). *Didáctica del Conocimiento del Medio Social y Cultural en la Educación Primaria*. Madrid: Síntesis.

Tann, C. Sarah (et al). (1990). *Diseño y desarrollo de unidades didácticas en la escuela primaria*. Madrid, MEC eta Ed. Morata.

Tonda, E.M. (2001). *La didáctica de las ciencias sociales en la formación del profesorado de educación infantil*. Alicante: Publicaciones Universidad Alicante.

Torruella, M. F., Hernández, F. X. (2011). *Enseñar y aprender historia*. Barcelona: Graó.

Trepal, C.A., Comes, P. (2008). *El tiempo y el espacio en la didáctica de las ciencias sociales*. Barcelona: Graó.